

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-290/16

**Air Berlin plc & Co. Luftverkehrs KG
proti
Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale
Bundesverband eV**

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Bundesgerichtshof)

„Řízení o předběžné otázce – Doprava – Společná pravidla pro provozování leteckých služeb v Unii – Nařízení (ES) č. 1008/2008 – Ustanovení o stanovování cen – Článek 22 odst. 1 – Článek 23 odst. 1 – Informace vyžadované při oznamování cen nabízených veřejnosti – Povinnost uvést skutečnou výši daní, poplatků, přírážek a plateb – Volná tvorba cen – Účtování poplatku za zpracování v případě zrušení rezervace letu cestujícím nebo v případě nenastoupení na palubu – Ochrana spotřebitele“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 6. července 2017

1. *Doprava – Letecká doprava – Společná pravidla pro provozování leteckých služeb v Unii – Nařízení č. 1008/2008 – Tvorba cen – Informace vyžadované při oznamování cen nabízených cestujícím – Povinnost samostatně uvést, vedle uvedených cen, skutečnou výši daní, poplatků, přírážek a plateb, které je veřejnost povinna zaplatit*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1008/2008, čl. 23 odst. 1 třetí věta)

2. *Doprava – Letecká doprava – Společná pravidla pro provozování leteckých služeb v Unii – Nařízení č. 1008/2008 – Tvorba cen – Volná tvorba cen – Ujednání, ve všeobecných obchodních podmínkách smluv o letecké dopravě, které umožňuje účtovat poplatky za zpracování v případě zrušení rezervace letu cestujícím nebo v případě nenastoupení na palubu – Vnitrostátní právní úprava, kterou se provádí ustanovení unijního práva v oblasti ochrany spotřebitele, umožňující prohlásit takovéto ujednání za neplatné – Příпустnost*

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1008/2008, čl. 22 odst. 1)

1. Článek 23 odst. 1 třetí věta nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ze dne 24. září 2008 o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství musí být vykládán v tom smyslu, že letečtí dopravci musí při zveřejnění svých leteckých tarifů samostatně uvést částky, které mají zákazníci zaplatit z titulu daní, letištních poplatků, jakož i dalších poplatků, přírážek a plateb, které jsou uvedeny v čl. 23 odst. 1 třetí větě písm. b) až d) tohoto nařízení, a nemohou proto tyto položky, ani částečně, zahrnout do leteckého tarifu uvedeného v čl. 23 odst. 1 třetí větě písm. a) tohoto nařízení.

Tento výklad je potvrzen přezkoumáním jak cílů sledovaných právní úpravou, jejíž je ustanovení dotčené v původním řízení součástí, tak i jejího kontextu. Článek 23 odst. 1 nařízení č. 1008/2008 má za cíl zajistit zejména informovanost a transparentnost, pokud jde o ceny za letecké služby z letiště nacházejícího se na území členského státu, a přispět tedy k zajištění ochrany zákazníka využívajícího

tyto služby. Cíle poskytnout informace a zajistit transparentnost cen by přitom nebylo dosaženo, pokud by čl. 23 odst. 1 třetí věta nařízení č. 1008/2008 měl být vykládán tak, že leteckým dopravcům dává na výběr, zda daně, letištní poplatky, další poplatky, přírážky a platby zahrnou do leteckého tarifu, nebo zda tyto různé položky uvedou samostatně.

Odlíšný výklad čl. 23 odst. 1 třetí věty nařízení č. 1008/2008 by ostatně mohl zbavit toto ustanovení jakéhokoli užitečného účinku. Na straně jedné by totiž částečné zahrnutí položek uvedených v čl. 23 odst. 1 třetí větě písm. b) až d) nařízení č. 1008/2008 do leteckého tarifu vedlo k tomu, že by se uváděly pouze částky bez vztahu k realitě. Na straně druhé by úplné zahrnutí těchto položek do leteckého tarifu vedlo k tomu, že částka uvedená jako letecký tarif by se mohla rovnat konečné ceně, jež má být zaplácena. Povinnost uvést konečnou cenu, jež má být zaplácena, je však stanovena již v čl. 23 odst. 1 druhé větě tohoto nařízení.

(viz body 29–32, 36, výrok 1)

2. Článek 22 odst. 1 nařízení č. 1008/2008 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby použití vnitrostátní právní úpravy, kterou se provádí směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách, mohlo vést k tomu, že bude za neplatné prohlášeno ujednání, které je uvedeno ve všeobecných obchodních podmínkách a které umožňuje účtovat samostatné paušální poplatky za zpracování zákazníků, kteří nenastoupili na let nebo zrušili svoji rezervaci.

Jedná se tedy o obecnou směrnici na ochranu spotřebitele, která má být používána ve všech odvětvích hospodářské činnosti. V této souvislosti by bylo možné připustit nepoužitelnost uvedené směrnice v oblasti leteckých služeb, kterou upravuje nařízení č. 1008/2008, pouze tehdy, pokud by to jasně stanovila ustanovení tohoto nařízení. Ani znění článku 22 uvedeného nařízení č. 1008/2008, který se týká volné tvorby cen, ani znění ostatních ustanovení uvedeného nařízení, však nedovolují takovýto závěr vyvodit, přestože směrnice 93/13 již byla v době přijetí tohoto nařízení v platnosti.

Ani z cíle sledovaného článkem 22 odst. 1 nařízení č. 1008/2008 nelze vyvodit, že by smlouvy o letecké dopravě nepodléhaly požadavku respektovat obecná pravidla, která spotřebitele chrání před zneužívajícími ujednáními. Nařízení Rady (EHS) č. 2409/92 ze dne 23. července 1992 o tarifech a sazbách za letecké služby (Úř. věst. 1992, L 240, s. 15; Zvl. vyd. 07/01, s. 427), zrušené nařízením č. 1008/2008, tak ve svém bodu 5 odůvodnění uvádělo, že je vhodné „završit volnou tvorbu tarifů odpovídajícím zajištěním ochrany zájmů uživatelů a odvětví“.

Rozsudek ze dne 18. září 2014, Vueling Airlines (C-487/12, EU:C:2014:2232), nemůže vést k jinému závěru. V uvedeném rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že čl. 22 odst. 1 nařízení č. 1008/2008 brání takové právní úpravě, jako je právní úprava dotčená v uvedené věci, jejímž cílem je uložit leteckým dopravcům za všech okolností povinnost přepravit odbavená zavazadla cestujícího, aniž by za tuto přepravu bylo možné požadovat jakýkoli příplatek. Soudní dvůr naproti tomu neuvedl, že by volná tvorba cen obecně bránila použití všech pravidel na ochranu spotřebitele.

Z uvedeného rozsudku tedy není možné vyvodit, že čl. 22 odst. 1 nařízení č. 1008/2008 brání použití vnitrostátní právní úpravy, která provádí ustanovení unijního práva v oblasti ochrany spotřebitele, jako jsou ustanovení směrnice 93/13.

Z výše uvedených úvah vyplývá, že volná tvorba cen pro letecké služby uvnitř Unie, která je zakotvena v čl. 22 odst. 1 nařízení č. 1008/2008, nemůže bránit použití takovéto vnitrostátní právní úpravy na ujednání ve smlouvách v letecké dopravě. Opačná odpověď by vedla k tomu, že by spotřebitelé byli

zbavení práv, která pro ně v oblasti tvorby cen za letecké služby vyplývají ze směrnice 93/13, a umožnila by, že by letečtí dopravci mohli bez jakékoli kontroly zahrnovat do svých smluv uzavíraných s cestujícími zneužívající ujednání týkající se tvorby cen.

(viz body 44–52, výrok 2)